

บทที่ 6

ความคิดเห็นและความต้องการของผู้ชมต่อเนื้อหาและคุณภาพของละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์เป็นรูปแบบรายการที่ได้รับความนิยมจากคนทุกเพศทุกวัย เนื่องจากละครสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชมในฐานะเป็นสื่อที่ให้ความสนุกสนานและความบันเทิง ผู้ชมจึงถือว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญสำหรับสถานีโทรทัศน์และผู้จัดละคร เพราะการผลิตละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่งก็เพื่อต้องการจะให้มีความรู้แก่ผู้ชมได้ชมรายการนั้น ๆ ในปัจจุบัน การผลิตละครโทรทัศน์นั้นเป็นรูปแบบของการดำเนินธุรกิจที่มีการแข่งขันกันมากขึ้น เพื่อแย่งชิงจำนวนผู้ชมให้มาชมละครโทรทัศน์ที่ตนผลิตให้มากที่สุด

ปัจจุบันผู้ชมมีทางเลือกในการชมละครมากขึ้น เพราะในแต่ละวันมีละครโทรทัศน์จากหลายๆสถานีและจากผู้จัดหลายรายให้ได้เลือกชม ดังนั้นสถานีและผู้จัดจึงต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงในด้านการผลิตละครโทรทัศน์เพื่อให้ถูกใจและตรงกับความต้องการมากขึ้น เสียงสะท้อนหรือความคิดเห็นของผู้ชมจึงมีความสำคัญ ในอันที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตละครโทรทัศน์ให้ดีและมีคุณภาพต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อเนื้อหาและคุณภาพของละครโทรทัศน์ โดยนำเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้คุณภาพของละครโทรทัศน์ที่ได้จากกรอบแนวคิดต่างๆมาใช้ศึกษากับผู้ชมละครโทรทัศน์ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) กับกลุ่มผู้ชมในระดับล่าง ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นผู้ชมส่วนใหญ่ที่ชมละครโทรทัศน์ และด้วยเหตุผลที่คนโดยทั่วไปมักเข้าใจว่า กลุ่มผู้ชมในระดับล่างนี้ เป็นกลุ่มที่ชอบชมละคร "น้ำเน่า" ทำให้ผู้จัดจึงยังต้องผลิตละครประเภทนี้อยู่ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นนี้ อีกทั้งผู้ชมในตลาดล่างนั้นเป็นกลุ่มที่มักจะไม่ค่อยได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ที่ตนเองได้ชมมากนัก ดังนั้นความคิดเห็นของคนกลุ่มนี้จึงมีความน่าสนใจในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยการสนทนากลุ่มผู้ชมละครโทรทัศน์ทั้งหมด 4 กลุ่ม โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนั้น จะต้องเป็นผู้ชมที่ได้ชมละครโทรทัศน์ในเรื่องต่อไปนี้อย่างน้อย 5 เรื่อง ได้แก่ ทอฝันกับมาวิน ,ทนายสี่เพลิง, นายขนมต้ม, รัตนโกสินทร์, นางละคร, ทองเนื้อเก้า, เรือนมยุรา, ทัดดาว มุชยา, คุณพ่อจอมซ่าและสัมปทานหัวใจ เพื่อให้เกิดประเด็นในการสนทนา

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่มนั้น ประกอบด้วย

1. กลุ่มนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา จำนวน 6 คน เป็นผู้หญิงทั้งหมด
2. กลุ่มลูกจ้างในโรงงาน จำนวน 5 คน เป็นผู้หญิงทั้งหมด
3. กลุ่มแม่ค้าในตลาด จำนวน 8 คน เป็นผู้หญิง 7 คนผู้ชาย 1 คน
4. กลุ่มแม่บ้าน / พนักงานระดับเสมียน จำนวน 7 คน เป็นผู้หญิง 6 คน ผู้ชาย 1 คน

เกณฑ์และตัวบ่งชี้ที่ศึกษาจาก : ผู้ชม

เกณฑ์ที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ชม

จากความคิดเห็นของผู้ชมในทัศนะของผู้จัดที่ได้กล่าวไปในบทที่ 5 ต่อไปนี้เป็นเกณฑ์ที่ใช้วัดคุณภาพในส่วนของผู้ชม ซึ่งเป็นความคิดเห็นในทัศนะของผู้ชมทางด้านต่าง ๆ ของละครโทรทัศน์ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

9.1 เนื้อหาของละครโทรทัศน์

ในเรื่องของเนื้อหาละครโทรทัศน์ ซึ่งจัดว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการชมละครโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ถามถึงเนื้อหาหรือแนวของละครโทรทัศน์ที่ชอบ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีความชอบในเนื้อหาหรือแนวของละครโทรทัศน์แตกต่างกัน

กลุ่มนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ผู้ชมละครกลุ่มนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่จะชอบชมละครที่มีเนื้อหาดนุกสนาน ตลก ไม่ซีเรียสและเนื้อหารักโรแมนติก มากกว่าเนื้อหาอื่นๆ เนื่องจากวัยของผู้ชมนั้นยังอยู่ในวัยเรียนและเป็นวัยรุ่น จึงต้องการความบันเทิงในการมากกว่าชมมากกว่าเหตุผลทางด้านอื่นๆ

" ดูได้ทุกประเภท ชอบตลก เกี่ยวกับชีวิตเล็กน้อย หรือละครออกบู๊ ๆ แต่ที่ชอบดูก็แนวตลกมากกว่า "

" ชอบดูละครที่มีเนื้อหาดนุก ๆ สบาย ๆ ไม่ต้องมานั่งน้ำตาตก "

" ดูได้เรื่อยๆ โดยมากจะเป็นแนวสนุกสนาน ดูแล้วไม่เครียด "

" ชอบเรื่องรัก โรแมนติก ไม่รู้สิ ชอบดูละครแบบนี้ ดูแล้วได้อารมณ์ ไม่ชอบแบบละครแนวชีวิตครอบครัว "

" ละครแบบชีวิตครอบครัว ไม่ค่อยชอบดูเท่าไร มันดูแล้วเครียด แทนที่จะคลายอารมณ์ มันยิ่งหนักไปใหญ่ "

" ชอบแนวตลก ๆ แบบท่านชายกำมะลอ ตลกดี ดูแล้วไม่เครียด "

กลุ่มลูกจ้างในโรงงาน

" ชอบแนวรัก แบบที่ดาดาว นุชยา สัมปทานหัวใจ "

" ชอบละครผี ละครสยองขวัญชอบที่สุด รองลงมาคือละครแนวชีวิต ความรักนี่แหละ "

“ จริง ๆ แล้ว มันก็ชอบทุกแนว ดูได้ทุกเรื่อง แต่ส่วนมากแล้วจะออกแนวชีวิต ตลกก็ชอบ เหมือนกัน อย่างคุณพ่อจอมซ่า ส่วนมากจะชอบแนวๆ ทอฝันกับมาวินมากกว่า แบบสะท้อนสังคมวัยรุ่น ”

“ ชอบละครผี ๆ แบบปอบผีฟ้า แต่นาน ๆ ก็มีให้ดูสักเรื่องหนึ่ง ”

“ ชอบละครรัก ละครแบบแนวนายขนมดัม ออกแนวรบ มีการต่อสู้ ”

สำหรับกลุ่มลูกจ้างในโรงงาน แต่ละคนจะมีความชอบ เนื้อหาของละครโทรทัศน์แตกต่างกัน บางคนชอบละครแนวรัก บางคนชอบละครแนวผี ของขวัญ บางคนก็ชอบละครแนวชีวิตหรือดูได้ทุกแนว

กลุ่มแม่ค้าในตลาด

ทางด้านกลุ่มแม่ค้านั้น ส่วนใหญ่จะชอบละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาแนวชีวิต แบบมีสาระมากที่สุด รองลงมาคือแนวตลก และแนวรัก บางคนก็ชอบละครเก่า ๆ ในแนวที่เรียก

“ ชอบละครชีวิต จะเป็นธรรมชาติเพราะเหมือนกับชีวิตของคนเรา แบบน้ำเน่าไม่เอาเลย หรือละครบู๊ มีเนื้อหาสาระบ้าง มีคติเตือนใจ”

“ ชอบดูแนวชีวิต มีสาระ ตลกบ้าง เรื่องรัก ๆ บ้าง”

“ ก็ชอบละครชีวิต ละครตลกบ้าง บู๊หน่อย ๆ ก็ชอบ อย่างคุณพ่อจอมซ่านี้ชอบมาก ก็นั่งดูกับหลานสองสามคน หัวเราะกันจะตาย ชอบมากเลย”

“ ของป่าชอบละครชีวิต หรือละครย้อนยุคแบบเก่า ๆ ชอบดูความหลัง ”

“ ชอบดูแนวรักก็ก๊ากก็ ละครชีวิตก็ดู จะดูได้ทุกแนว ส่วนใหญ่ที่ชอบจะถูกก็มากกว่า

" ชอบละครตลก ๆ ตลก ๆ ชอบมากเลย อย่างคุณพ่อบอกซำก็ดู แบบเศร้า ๆนี่ไม่เอาเลย รัก ๆ ก็ไม่เอา"

" ชอบหมดทุกเรื่อง ที่คิดว่ามันดีในสายตาของผมนะ ทุกเรื่องที่คิดว่ามันดี ไม่ได้สนใจว่าเป็นแนวไหน ที่คิดว่าดูแล้วประทับใจผม ก็ดูทุกเรื่อง ไม่ว่าเรื่องอะไรทั้งนั้น"

กลุ่มแม่บ้าน / พนักงานในระดับเสมียน

ในกลุ่มนี้ค่อนข้างมีความหลากหลายความคิดในแนวเนื้อหาของละครโทรทัศน์ที่ชอบ ส่วนใหญ่จะชอบชมละครเก่า ๆ ในแนวพีเรียด รองลงมาคือละครชีวิตแบบไม่ซีเรียส ละครแนวกึ่งกึ่ง สนุกสนาน และละครบู๊ แอ็คชั่น แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือว่าไม่ว่าจะเป็นละครในแนวใดก็ตาม จะต้องมีความสนุก ไม่ซีเรียสมากนัก

"ชอบลักษณะแนวพีเรียด ค่อนข้างชอบ เพราะว่าเราได้การแต่งกาย วัฒนธรรม ความ เป็นอยู่ แล้วลักษณะการดำเนินเรื่องค่อนข้างชอบเพราะว่าได้สาระ อื่น ๆ ที่ชอบก็ออกแนวตลก หน่อย ไม่เครียด แต่ก็ชอบน้อยกว่าแนวพีเรียด "

" ชอบแนวย้อนยุค หนึ่งแบบโบราณ ๆ แล้วก็แนวตลก ส่วนแนวรัก ๆ แนวครอบครัว มัน นำเอาไปหน่อย ไม่ค่อยชอบเท่าไร แนวแบบผิว ๆ เมีย ๆ ไม่ค่อยชอบ "

" ชอบดูย้อนยุค อย่างเรือนมยุรา กับแนวตลก "

" ชอบละครแบบแนวชีวิต แต่ไม่ต้องให้ซีเรียสมาก ให้มีตลกเข้ามาบ้าง แต่ว่าก็ไม่ใช่น้ำ เนามาก แนวบู๊ ๆ ก็ดูได้ "

" ชอบดูละครแนวกึ่งกึ่ง สนุกสนาน ไม่ค่อยซีเรียส แต่ว่าต้องมีสาระพอสมควร "

" ชอบออกตลก ๆ อย่างทิดดาว นุชยา ละครชีวิตอย่างทองเนื้อเก้า หรือละครย้อนยุค แบบเรือนมยุรา "

" ผมชอบแนววี แอ็คชั่น มีการเดินทาง ผจญภัย ละครในแนวธรรมชาติที่จะมีวิวสวย ๆ สถานที่สวย ๆ ถือเป็นโอกาสได้ทัศนศึกษาไปด้วย แนวอื่น ๆ ก็ดูได้ทุกแนว ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขเวลาว่าง ถ้าไม่รู้ว่าจะทำอะไรก็ดูได้ แต่ถ้าให้เลือก ก็มีแนววีหน่อย ๆ ซอนนี่จอน "

สรุปได้ว่า เนื้อหาของละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ที่ผู้ชมชอบนั้น จะขึ้นอยู่กับวัยหรืออายุของผู้ชมด้วย ผู้ชมที่อยู่ในวัยรุ่นหรือวัยเรียนจะชอบละครที่มีเนื้อหาในแนวตลก สนุกสนานมากกว่า ในขณะที่กลุ่มแม่ค้าซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่จะชอบชมละครในแนวชีวิตมากกว่า แต่ผู้ชมทุกกลุ่มก็ชื่นชอบละครในแนวตลกด้วย เนื่องจากให้ความบันเทิงและช่วยผ่อนคลายความเครียด

เมื่อถามถึงแนวของละครหรือเนื้อหาที่อยากจะทำให้มีในละครโทรทัศน์ ผู้ชมส่วนใหญ่อยากจะให้ละครมีเนื้อหาในแบบที่ตนเองชอบ และมีละครที่มีเนื้อหาสาระ ให้ข้อคิดและคติเตือนใจแก่ผู้ชมด้วย

" อยากให้เป็นแบบที่เราชอบ ส่วนมากก็ชอบเรื่องความรักอยู่แล้ว อยากให้มีละครชีวิต ละครรักโรแมนติก อย่างละครวัยรุ่นก็ชอบ "

"อยากให้มีคติเตือนใจ ที่มีแล้วก็ดี แต่อยากให้มีแบบใหม่ ๆ บ้าง จะเป็นแนวไหนก็ได้"

" อยากให้เป็นละครที่ดูแล้วจะได้ทำตาม เหมือนว่าสอนเรา สอนลูกว่าเห็นไหม ละครทำตัวอย่างให้ดู เราก็บอกให้ลูกทำตาม"

"อยากให้เป็นละครผี แล้วให้มีมันสนุก มีความรักปะปนมาด้วย"

"แนวไหนก็ได้ มีสาระเยอะหน่อย ช่วยเตือนสติคนได้ "

" ก็มีสิ่งที่มีคติเตือนใจเรา สอนเรา เขาก็ดูเป็นเยี่ยงอย่าง แต่ก็ดูได้ทุกแนวนะ แนวไหนก็ได้"

" อยากให้คนสร้าง ผู้กำกับ ถ้าเขาคิดจะสร้างละครสักเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นตลกหรือสาระ ขอให้มิดันแบบ อย่างคิดจะสร้างละครตลก ให้สร้างเรื่องแบบเรื่องที่มีตัวอย่างที่ดี อย่างคุณพ่อ

จอมซ่า เรดตั้งเขอะ ๆ ให้เขาดูเป็นตัวอย่างแล้วคิดมาสร้าง ถ้าจะสร้างแบบละครชีวิต ให้เขาดู
ตัวอย่าง อย่างลอลลายมังกร ทองเนื้อเก้า ให้เขาคิดว่าจะทำอย่างนั้นให้ได้แล้วค่อยมาสร้าง จะ
เป็นแนวไหนก็ได้ "

ผู้ชมบางคนมีความคิดเห็นว่า ต้องการให้ผู้จัดผลิตละครในแนวใดก็ได้ ที่เป็นตัวอย่าง
ว่าทำแล้วประสบความสำเร็จ แต่อย่างไรก็ตามจะต้องมีเนื้อหาที่ดีด้วย

สรุป เกณฑ์ที่ใช้ศึกษาจากผู้ชม ตัวบ่งชี้เรื่อง " เนื้อหาของละครโทรทัศน์" มีเกณฑ์ที่นำไปใช้วัด
ได้จาก

1. ประเภท/ เนื้อหาของละครโทรทัศน์ที่ผู้ชมให้ความสนใจ

9.2 กระบวนการผลิตละครโทรทัศน์

นอกจากเนื้อหาของละครโทรทัศน์ที่ให้ความสนใจติดตามชมแล้ว ในส่วนอื่น ๆ
ของกระบวนการผลิตไม่ว่าจะเป็นตัวนักแสดง ดารา จาก สถานที่ หรือเพลงประกอบละครนั้น ผล
การศึกษาสรุปได้ว่า

- (1) ผู้ชมได้ให้ความสนใจในตัวดาราที่แสดงมากที่สุด โดยดูดาราที่ตนชื่นชอบ และ
บทบาทการแสดงที่ได้รับ
- (2) ผู้ชมชอบดูจาก วิว ทิวทัศน์ที่สวยงาม รวมทั้งสถานที่ต่างๆที่ใช้ในการถ่ายทำ
และการแต่งกายของตัวละคร
- (3) ชอบฟังเพลงประกอบละครที่ไพเราะ เนื่องจากเพลงในปัจจุบัน มีส่วนใน
การดึงดูดใจให้ผู้ชมติดตามชมละครโทรทัศน์มากขึ้น

การให้ความสำคัญและให้ความสนใจกับดารามากที่สุดในการชมละครโทรทัศน์นั้น
เป็นลักษณะที่สอดคล้องกันเมื่อศึกษาการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชมไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็ตาม ดัง
เช่นงานของโสคติพย์ จารุภูมิ ศึกษาความพึงพอใจที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ของผู้ชมที่เป็น
ผู้หญิง พบว่าในการชมละครโทรทัศน์ ผู้หญิงนั้นให้ความสำคัญกับดารา และชมละครเรื่องที่มี
ดาราที่ตนชื่นชอบ นอกจากนี้การศึกษาแบบแผนการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย โดยอุทุมพร
เลื่องลือเจริญกิจ ก็พบว่า ผู้ชมที่เป็นผู้ชายก็ให้ความสำคัญกับดารา โดยใช้เกณฑ์ด้านดาราเป็น
เกณฑ์ในการเลือกชมละครโทรทัศน์มากที่สุดเช่นกัน (อุทุมพร เลื่องลือเจริญกิจ, 2540 : 170)

ซึ่งกลุ่มผู้ชมทั้ง 4 กลุ่มในการวิจัยครั้งนี้มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันนัก ดังนี้

กลุ่มนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา

“ชอบดูดาราดาราคนไหนที่เราชอบก็จะดู เนื้อหาอย่างว่า ละครมั้นก็คล้ายๆกันหมด ส่วนมากถ้าเราชอบคนไหนก็จะดู”

“ จะดูดาราดาราแล้วก็เพลง ถ้าละครดี เพลงมันก็ต้องดีด้วย ดาราจะดูหล่อ สวย เท่ อย่างที่ เจมส์ (เรื่องศักดิ์ ลอยชูศักดิ์) จะชอบ ถ้าคนที่ไม่ชอบก็ดูได้ แต่ว่าไม่บ่อย ก็ผ่าน ๆตา แต่ก็ดูที่ ความสามารถของเขาด้วย นอกจากนี้ก็ดูจาก ดูวิว ”

“ ชอบลลิตา วิลลี่ เวลาเขาเล่นคู่กันก็ ก็ชอบกันที่ พอเปลี่ยนเรื่องก็ชอบไปเรื่อย ๆ ไม่ถึง กับคลัง ชอบได้ทุกคน ”

“ ก็ดูดาราดูพระเอกนางเอก ดูจาก ดูวิว เวลาไปถ่ายตามต่างประเทศ เพลงประกอบ ถ้าเพราะก็ดู ”

“ ชอบดูบทบาทของพระเอกนางเอก พวกจาก เสื้อผ้าก็ชอบดู ดูแบบจับผิด บางทีเสื้อ ผ้า ผม จากเดียวกันก็ยังเปลี่ยนเลย บางทีเข้าไปในห้อง ก่อนเข้าไปผมปลดอย พอเข้าไปในห้องรีด ผมแล้ว ”

กลุ่มนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา จะชอบดูที่ละครที่ตัวดารามากที่สุด โดยเฉพาะดารานักแสดงที่ชื่นชอบมักจะเป็นดารารายวัน นอกจากนี้จะดูจาก วิวที่ถ่ายในต่างประเทศ และเพลงประกอบ ละคร

กลุ่มลูกจ้างในโรงงาน

“ ชอบดูจาก ดูนักแสดง แล้วก็สถานที่ นักแสดงก็ชอบ หมิว ลลิตา ชอบดูจากเมืองนอก”

“ดูดารา ดาราที่ชอบก็ลืมนิด ส่วนใหญ่จะดูดาราคือเป็นหลัก”

“ดูหมดเลย ชอบหมดแหละ ถ้าเป็นละครที่เราชอบ แนวตลก แนวเศร้า เราก็ดูคนที่เล่น”

“ส่วนมากก็จะเป็นตัวแสดง จะดูบทบาทที่เล่น ไม่ว่าจะป็นนักแสดงใครเล่นก็จะดู”

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกจ้างในโรงงาน จะให้ความสำคัญและความสนใจที่ตัวดารามากที่สุด ส่วนอื่น ๆ ก็จะไม่ดูที่ฉาก และสถานที่ถ่ายทำ

กลุ่มแม่ค้าในตลาด

“ดูตัวแสดง ตัวละคร ชอบเพลงประกอบละคร จาก จิว ทิวทัศน์ จิวสวยๆก็ชวนให้ดู”

“ชอบดูดารามากกว่า ชอบดาราที่เยอะหลายคน เนื้อหาที่ต้องดีด้วยนะ สำคัญที่เนื้อหาของเรื่องว่าทำดีไหม บท การพูดการจา ส่วนฉาก สถานที่ สมัยนั้นะมันก็ดีทั้งนั้น มันก็ทำสมจริง สมจริงทุกเรื่อง”

“ชอบเพลง เพลงประกอบละครจะชอบทุกเรื่องก็ดู พอเพลงขึ้นมา ถ้าอยู่ตรงไหนก็มา แล้ว ต้องรีบไปดูให้ได้ ดาราก็ชอบหลายคน ที่ชอบเป็นพิเศษก็ สีนัจัย”

“ก็ดูรวม ๆ กันคือ ดูตัวนักแสดงแล้วก็ตัวประกอบ จากที่ไม่เน้นเท่าไร เพลงประกอบก็ฟัง ก็ชอบ เพราะดี”

“ก็ดูดารา ดาราก็ชอบดูที่บทบาทการแสดง นอกจากนี้ก็ดูฉาก ฟังเพลงประกอบละคร”

“ก่อนละครจะเล่น มันจะมีเพลง ก็ชอบฟัง ชอบดาราที่แสดงดี ๆ ลิเรียมก็ชอบ เล่นดี มาก ชอบวีรณีกรที่เล่น “ทองเนื้อเก้า” บทบาทที่รักวีรณีกรดี”

“ ที่ชอบก็คือดารา ชอบการแต่งตัวของเขา แต่งตัวสวย ๆ ชอบ ”

“ ก็ชอบดูวิวชอบที่ไปถ่ายที่สวย ๆ เพลงก็ฟัง ดาราก็ชอบทุก ๆ คนล่ะ พอ ๆ กัน ดาราแต่ละคนแสดงดี ๆ คน ”

ผู้ชมละครที่เป็นแม่ค้าในตลาด ให้ความสนใจในกระบวนการผลิตที่ประกอบกันทุก ๆ อย่าง แต่ที่สำคัญคือ ตัวดาราที่แสดง บางคนก็จะมีดาราที่ชื่นชอบเป็นพิเศษ เช่น สินจัย , ลิริเยม เป็นต้น

กลุ่มแม่บ้าน พนักงานในระดับเสมียน

“ ก็ดูทั้งหมดค่ะ อย่างฉากในละครก็จะดูว่าเข้ากับสมัยที่เราเล่น พวกสมัยย้อนยุค การแต่งกายก็ต้องเหมาะว่าเราเริ่มมาจากสมัยไหน อย่างเรือนมยุราก็คือย้อนยุค ถ้าจะมาแต่งการแบบปัจจุบันก็ดูไม่เหมาะสม ตัวดาราก็เป็นจุดดึงดูดความสนใจของคนชมเหมือนกัน ดาราที่ชื่นชอบก็คือ จอนนี่ รู้สึกว่าจะเล่นได้เป็นธรรมชาติ ถ้าเป็นนางเอกก็สินจัยค่ะ ส่วนเพลงประกอบละครก็มีส่วนสำคัญเหมือนกัน ก็จะฟังด้วย ”

“ ที่คิดว่าทุกส่วนที่ใช้ประกอบมีความสำคัญค่อนข้างเท่าเทียมกัน โดยจริง ๆ แล้วที่เป็นคนที่ดูเนื้อเรื่องว่ามีจุดที่น่าสนใจในแง่ไหน ส่วนดาราก็จะให้ความสำคัญรองลงมา ที่ไม่เน้นหน้าตา จะดูที่ฝีมือ บทบาทการแสดง เสื้อผ้า โลเกชั่น ก็จะทำให้ความสำคัญเหมือนกัน ถ้าโลเกชั่นไม่ดี ทำละครแนวที่เรียดออกมา ถ้าไม่ผสมผสานกลมกลืนกัน มันก็ไม่ดี ”

“ จะเป็นดาราที่แสดงนำฝ่ายหญิง ฝ่ายชาย ผู้หญิงก็จะชอบ ตี๋ กัญญารัตน์ ก็จะถูก่อนว่าถ้าตี๋เล่นก็จะตาม ส่วนฝ่ายชายก็จะชอบจักรชัย แต่เดี๋ยวนี้อัฒินุติ เชมะโยสิน เรื่องจาก สถานที่ที่ชอบค่ะ ถ้าเป็นละครย้อนยุค ฉาก การแต่งกายก็ต้องดูผสมกลมกลืนกัน ดูความสมจริงสมจังด้วย ”

“ ก็จะถูกทุกอย่างเป็นส่วนประกอบหมดเลย เพลง ดาราที่ชอบ ก็ชอบที่สุด จอย ศิริลักษณ์ แล้วกวีลดี เพลงก็สำคัญจะเป็นสื่อออกมาให้เข้าใจจากละคร เนื้อเรื่องที่เรารู้ เสื้อผ้าก็ดู

จากก็ดู มันประกอบกันไปหมดเลย เพราะดูที่เราไม่ได้ดูแต่ตัวดารานะ เราดูไปหมดเลย ทั้งจาก การวางตัวดารานะ เสื้อผ้าที่เราใส่ แต่เพลงก็ชอบมาก "

" ดารา ละครบู๊ ๆ ไม่ค่อยมี จะชอบพงษ์พัฒน์ ในส่วนประกอบอื่น ๆ ก็ดูบ้าง ส่วนใหญ่จะดูดารานะ บางทีผมเบื่อละครบางเรื่องเปิดอยู่เพลงเดียวตลอด อยากให้มีเพลงหลาย ๆ เพลง "

" จะชอบดูจาก อย่างละครเรื่อง "เรือนมยุรา" หรือ "ทรายสีเพลิง" ที่มีไปถ่ายประเทศดารานะที่ชอบก็ วิไลกับลลิตา แม่หนูเวลาดูละครก็จะดูแต่เรื่องนี้แหละ ตีใจ ละครรักละครอะไรก็อยากให้สองคนนี่แสดง ถ้าละครวัยรุ่นก็อยากจะให้ศรากับสุนันท์แสดง จะดูดารามากกว่าไม่ได้ดูอย่างอื่น เพราะว่าลลิตา ไม่ว่าจะเล่นเรื่องอะไรเขาก็แต่งตัวสวยอย่างนี้ทุกที "

" จะเน้นละครอะไรที่มีสาระมากกว่า ส่วนอื่นเช่น ดาราที่ดูบ้าง เพลงก็ชอบ "

กลุ่มแม่บ้านและพนักงานระดับเดมีเยนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ องค์ประกอบทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นดารานะ จาก สถานที่ เสื้อผ้า มีความสำคัญเท่าเทียมกันหมด บางคนก็จะมีดารานะที่ชื่นชอบ บางคนไม่ได้เน้นที่ตัวดารานะ บางคนถ้ามีดารานะที่ตนชื่นชอบแสดง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็จะติดตามชม สำหรับจาก สถานที่ ถ้าเป็นละครย้อนยุคก็จะดูที่ความสมจริง

สรุป ตัวบ่งชี้เรื่องกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ มีเกณฑ์ที่นำไปใช้วัดได้คือ

1. สิ่งที่ผู้ชมให้ความสนใจมากที่สุดในการบวนการผลิต
  - ดารา
  - จาก สถานที่
  - เพลงประกอบละคร

9.3 คุณภาพของละครโทรทัศน์

สำหรับความคิดเห็นของผู้ชมเกี่ยวกับคุณภาพของละครโทรทัศน์ที่เห็นและเป็นอยู่ทุกวันนี้ ผลการศึกษาจากผู้ชมแต่ละกลุ่มมีดังนี้

กลุ่มนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา

“ คิดว่าเหมือนเดิม เพราะมาแต่ละเรื่องยังไงก็คือ ครอบครัวยุค สังคม บางทีก็เอาเรื่องเก่าๆมาทำใหม่ มันซ้ำซาก แต่เปลี่ยนตัวละครและเพิ่มเติมบทเท่านั้นเอง ส่วนฉากก็เปลี่ยนเทคนิคดีขึ้น เมื่อพูดถึงเนื้อหา มันก็คือเดิม ๆ อยากให้มีแนวแบบหนังฝรั่ง แนวแปลกๆขึ้นมาบ้าง ”

“ ก็มีคุณภาพขึ้น แต่ไม่ถึงกับเยอะ โดยมากจะเป็น จาก วิว ที่ดีขึ้น เครื่องแต่งกายก็เปลี่ยนไป แต่ละคราก็เหมือนเดิม แนวซ้ำซาก ”

“ เรื่องทุกเรื่องบทละครมันจะคล้าย ๆ กัน แต่มันจะแตกต่างกันที่ลักษณะของตัวละคร สมัยก่อนตัวละครจะไม่ค่อยกล้าแสดงออกมาก แต่สมัยนี้กล้าแสดงออกมากขึ้น สมัยก่อนนางเอกจะดีมากเกินไป แต่เดี๋ยวนี้จะสมจริงขึ้นมาหน่อย ส่วนเทคนิคการถ่ายทำ จาก เลือ่ผ้าดีขึ้น ”

“ เนื้อหาเหมือนเดิม สุดท้ายพระเอก นางเอกก็ต้องได้กัน แต่ว่าก็ก้าวหน้าขึ้น มีเอฟเฟ็ค มีคอมพิวเตอร์เข้ามาเสริม ”

“ มีการแข่งขันกันมากขึ้น พัฒนาขึ้นมากในเรื่องของเทคนิคต่าง ๆ แต่อยากให้พัฒนาในการเลือกเรื่องที่จะมาทำเป็นละคร อยากให้มีแนวที่แปลกออกไปบ้าง เพราะคิดว่าคนดูเดี๋ยวนี้รับได้ ”

คุณภาพของละครโทรทัศน์ในสายตาของผู้ชมกลุ่มนักเรียนนี้ เห็นว่า เนื้อหาของละครโทรทัศน์นั้นยังเหมือนเดิม จึงอยากให้มีแนวที่แปลกออกไปบ้าง ส่วนทางด้านเทคนิคในการถ่ายทำได้มีการพัฒนามากขึ้นกว่าเดิม

กลุ่มลูกจ้างในโรงงาน

“ มันหลีกเลี่ยงไม่ได้หรอกละครไทย เชื่อเลยว่าละครชีวิต ละครตลกมันหลีกเลี่ยงไม่ได้หรอก ถ้าจะให้มาเปลี่ยนแนวไม่ได้ คนก็ไม่ค่อยดู คนไทยมันจะติดอยู่กับละครพวกนี้อยู่แล้ว ”

“ อยากทำให้สมจริงกว่านี้ อย่างจุนไซ้ใหม่ เอาผ้าไปคลุมตู้เย็น คลุมทีวีไว้ไม่ให้เห็น มันต้องเอาจุนจริง ๆ อย่างเลื้อผ้า จุนแล้ว ยังใส่เลื้อผ้าลวย มียี่ห้อ ราคาแพง จับผิดได้เลย ”

“ ถ้าพูดรวม ๆ ก็ดีขึ้นกว่าเก่ามาก ไม่ค่อยน้ำเน่าสักเท่าไร ”

“ เนื้อหาดีขึ้นกว่าเก่า มีหลายแบบ เพราะเดี๋ยวนี้มีผู้จัด คนทำขึ้นมาเยอะ แต่ชอบดู เอ็กแซ็กท์ เนื้อหามันมีเยอะ อย่าง “ เพื่อน ” ชอบดู ดูแล้วมีความรู้สึกว่าเป็นชีวิตของเพื่อน มันดู แล้วไม่มีความรู้สึกเสแสร้ง ”

“ ดีขึ้นกว่าแต่ก่อน การถ่ายทำมีการลงทุนมากขึ้น ละครบบางเรื่องก็ไม่น้ำเน่ามาก ดู แล้วไม่โอเวอร์ ”

กลุ่มแม่ค้าในตลาด

“ มันก็แล้วแต่บริษัท แล้วแต่คนที่สร้างว่ามีความตั้งใจหรือเปล่า คนที่มีความตั้งใจ ละครก็ออกมาดี แล้วแต่ทุน แล้วแต่บริษัท ส่วนมากก็มีทั้งดี ทั้งเน่า และไม่เน่า บางละครบางผู้ จัด มีทั้งดีและไม่ดี ในกระบวนการผลิตก็เป็นบางเรื่องที่ทำดี ”

“ ก็พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ก็คิดว่าดีกว่าเก่า สมจริงสมจังขึ้น มีการลงทุนขึ้นกว่าเก่า เช่น เดิน ทางไปถ่ายทำที่เมืองนอก ”

“ มันก็ดีขึ้น เขาก็ปรับปรุงให้ดีขึ้น มันไม่ใช่เลวลง มันก็ดีขึ้นไปตามยุคสมัย ”

“ พัฒนาขึ้น แต่น่าจะทำบทละครให้ฉีกแนวออกไป เพราะบางเรื่องเกือบทุกช่องนี่ คล้ายๆกัน บทละครมันอาจจะซ้ำๆ คล้ายๆกัน น่าจะฉีกแนวออกไปบ้าง บางทีดูตอนต้นเรื่อง ก็ จะรู้แล้วว่าต้องจบด้วยแบบนี้ อยากให้มีละครแบบให้เขาเดาเรื่องไม่ถูก ”

“ เขาก็พัฒนาขึ้นนะละคร ดี แต่งตัวดี ตามยุคตามสมัย ดาราเล่นดีขึ้น ”

“ คิดว่าย่าอยู่กับที่ ก็ที่เอาละครเก่า ๆ มาทำใหม่ มาทำซ้ำ ๆ ซาก ๆ ไม่มีความคิดสร้าง สรรค์ที่จะหาเรื่องใหม่ ๆ ดี ๆ มาทำ ”

“ ช่อง 7 ยังคงความน่าเบื่อเหมือนเดิม เมื่อก่อนช่อง 3 เทียบไม่ได้ แต่เดี๋ยวนี้ละครช่อง 3 พัฒนารึ้นเยอะ ”

กลุ่มแม่บ้าน พนักงานระดับเสมียน

“ เนื้อหาก็ยังพัฒนาไม่มาก ยังวนเวียนอยู่ ความสมจริงยังมีน้อย อย่างการแต่งตัวในฉากที่ต่อเนื่องกัน ก็มีหลุดออกมา เวลานั้นยังแต่งหน้าเข้ม อยากให้ปรับปรุงหลาย ๆ อย่าง เพราะชอบสังเกตอะไรพวกนี้ ”

“ ก็ดีขึ้นกว่าสมัยก่อนเยอะ อย่างเรื่อง การถ่ายทำเทคนิคการตัดต่อพัฒนาขึ้น การแต่งกายดูแล้วมันสมจริงสมจังมากขึ้น ทรงผม หน้าตามีสีสัน แต่เวลานอนควรจะให้สมจริงสมจังซักหน่อย ภาพโดยรวมคิดว่าดีกว่าสมัยก่อนเยอะ เรื่องพระเอก นางเอกก็คัดเลือกตัวละครที่เหมาะสม อย่างเนื้อหา คือบางอย่างที่ปรับปรุงได้ก็ควรปรับปรุง ละครที่มีคุณภาพ ก็ควรจะเน้นในทุก ๆ ด้านนะ ”

“ ละครที่ค่อนข้างพัฒนาขึ้นเป็นเพียงบางช่องนะ บางช่องก็ยังหลอกคนดูอยู่ คือยังไม่มีความเป็นธรรมชาติ ยังขาดความละเอียดอ่อน เนื้อหาควรหลากหลายขึ้น ทำให้คนดูได้เลือกดูละครแนวที่ใหม่ ๆ ง่ายขึ้น ในเรื่องกระบวนการผลิตก็ดีขึ้น แต่ไม่ถึงกับดีมากในเรื่องของความสมจริง อย่างนอนเนี่ย จะต้องแต่งหน้าระสวยแข็ง คือแหม ! ดาราไทยขึ้นพื้นต้องสวยตลอด ที่ว่าไม่จำเป็นนะ อย่างดารารุ่ง แก่แล้วก็ยังมีฝีมือ เขายังเอามาเล่น เขายังสามารถขายได้ ของไทยก็ไม่ใช่ว่าขายไม่ได้นะ แต่ว่าผู้จัดละครเขาจะมองอีกด้าน ”

“ ภาพรวมของละครนั้นยังน่าเบื่ออยู่ คือที่มีสาระจริง ๆ ให้แง่คิด ปลุกฝังอุดมการณ์ให้คนในสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคมมันมีน้อย มันก็สอดแทรก แต่สอดแทรกแบบ บางทีดูแล้วมันลึมนะ อยากให้ปลุกฝังต่อเนื่อง เนื้อหา ก็อยากให้หลากหลาย ๆ แนวให้เขาเลือกดูกันได้ ไม่เหมือนกับยึดเยียดให้ดู เทคนิค กระบวนการผลิต ละครไทยนี้ไม่ค่อยลงทุนเรื่องเทคนิคที่ดูสมจริง แต่ไปเน้นลงทุนในเรื่องเครื่องแต่งตัว เรื่องอุปกรณ์ เพอร์ริเมเจอร์ สถานที่ แทนที่จะเน้นเรื่องความสมจริงสมจัง ”

“ อยากให้หนีความซ้ำซากจำเจนะ เปิดแนวให้มันใหม่ออกไป ในกระบวนการผลิตก็ยังจับผิดได้อยู่ ยังไม่พัฒนาเท่าไรนะ ยังจับผิดได้อีกเยอะ ก็ยังซ้ำซากจำเจอยู่ เปิดขึ้นมาเจอ ต้องเป็นละครแบบนี้ ต้องเจอเรื่องนี้ เนื้อเรื่องแบบนี้ คือเดาออกว่าเวลานี้ต้องมาเจอละครของค่ายนี้ ต้องเนื้อเรื่องเป็นแบบนี้ ต้องนางเอกพระเอกคนนี้ ก็อยากจะให้หนีตรงนี้มาบ้าง ”

“ ละครบางเรื่องเนื้อหาค่อนข้าง 7 กัน อย่างนี้เดาเนื้อเรื่องออกเลย ไปยังไง จบยังไง ดูรวม ๆ ก็ดีกว่าสมัยก่อนนะ เพราะว่าสมัยก่อนนี้ บทพูดจะเหมือนแบบท่อง เดี่ยวนี้ดูเป็นธรรมชาติขึ้น ส่วนเทคนิคการถ่ายทำก็ดีขึ้น ”

“ ละครที่กระชับ จับใจ คือสิ่งที่คนดูชอบ ละครที่ยืดนี้เชื่อว่าคนดูจะชอบนะ นำเป็อราคาญ แทนที่คนจะดู เห็นเป็นอย่างนี้ก็จะเปลี่ยนช่องเลยตอนแรก ๆ คนจะ โอเค พอคนเริ่มติดก็จะเริ่มยืด คือน่าจะรู้ว่าจริง ๆ แล้วจุดจบของละครต้องจบอยู่แล้ว อย่างนี้ถือว่าหลอกคนดู ถ้าชื่อลึกลับจริง ๆ ก็ต้องขายคุณภาพ ”

ผู้ชมละครโทรทัศน์ทุกกลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า คุณภาพของละครโทรทัศน์มีมากขึ้นกว่าเก่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเทคนิค การถ่ายทำ จาก มีการลงทุน มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามา แต่ยังคงขาดความสมจริงและพิธีพิถันในบางอย่าง เช่น การแต่งหน้า การแต่งตัวที่เป็นละครมากกว่าดูเป็นธรรมชาติ ยังทำให้จับผิดได้อยู่

แต่สำหรับทางด้านเนื้อหาหรือแนวของละครนั้นยังวนเวียน ซ้ำ ๆ ของเดิมอยู่ ทำให้เดาเรื่องได้ จึงอยากให้มีละครในแนวที่แปลกออกไปบ้าง เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ ๆ ให้กับผู้ชม และละครที่ดีในสายตาของผู้ชมนั้นต้องมีเนื้อหากระชับ มิฉะนั้นจะทำให้หน้าเบื่อ

สรุป ตัวอย่างเรื่อง “คุณภาพของละครโทรทัศน์” มีเกณฑ์ที่นำไปใช้วัดได้จาก

1. คุณภาพของเนื้อหา ความแปลกใหม่ / ความซ้ำซาก
2. คุณภาพของเทคนิคการถ่ายทำ ความสมจริง / ความพิธีพิถัน

9.4 การยอมรับในผลงานที่ผ่านมาของผู้ชม

สำหรับการติดตามชมละครโทรทัศน์เนื่องจากความชื่นชอบในการทำงานของผู้จัดละครนั้น ผู้ชมละครส่วนใหญ่จะติดตามละครของผู้จัดมากกว่าหนึ่งค่าย บางคนจะไม่ได้เจาะจงว่าเป็นละครของผู้จัดรายใด จะดูได้ทุกค่ายทุกบริษัทหรือดูละครในช่องที่รับสัญญาณชัดเจน

กลุ่มนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา

“ชอบช่องเอ็กแซ็กท์ เขาจะทำดีมาก เขามีคุณภาพนะ ค่ายนี้”

“ช่องพวกเอ็กแซ็กท์ ก็ดู ดูเยอะ ไม่ว่าจะป็นนักแสดงใครเล่นก็จะดู กันตนาหรือช่อง 7 ไม่ค่อยดู ถ้าจะเน้นก็ช่อง 3 กับเอ็กแซ็กท์”

“ดูทุกเรื่องที่เป็นดาราวัยรุ่น ก็จะชอบดูนะ แล้วดูของดาราวิติโอ เพราะส่วนมากจะเป็นของดาราวิติโอเยอะ”

“ชอบดูละครของบูม่า เพราะจะมีแนวแอ็คชั่น และแนวอื่น ๆ ด้วย การถ่ายทำดูประณีตดี ช่องเอ็กแซ็กท์ก็ชอบดูเหมือนกัน มีดาราที่เราชอบเล่นก็จะติดตามดู”

“ชอบดูละครของไก่ วรายุทธ ที่ไปถ่ายต่างประเทศ เขาจะเน้นวิว เครื่องแต่งตัวสวย มีดาราดัง ๆ มาเล่น”

เป็นที่สังเกตได้ว่า กลุ่มผู้ชมที่ยังเป็นนักเรียน เป็นวัยรุ่นจะชอบและติดตามละครของเอ็กแซ็กท์ โดยให้เหตุผลว่าเอ็กแซ็กท์ผลิตละครดี มีคุณภาพ มีดาราที่ชื่นชอบแสดง

กลุ่มลูกจ้างในโรงงาน

“ส่วนมากจะดูช่อง 7 จะดูของกันตนา เพราะละครเขามีแนวสร้างสรรค์ด้วย”

“จะดูช่อง 3 ละครมันเยอะ ผู้จัดก็เยอะ ไม่ค่อยได้ดูว่าใครจัด”

" ดูหมด ช่องไหนดีดูหมด ละครเรื่องไหนสนุกก็ดู บางทีก็ดู ดูช่องนี้โฆษณา ก็กดไปดู ช่องอื่น"

" ดูช่อง 7 ช่อง 3 ไม่ค่อยได้ดูเท่าไร เพราะทีวีไม่ชัด "

" ชอบดูช่อง 3 มากกว่า เดี่ยวนี้ทำละครดีขึ้น มีหลายเรื่องให้ดู "

การชมละครโทรทัศน์ของผู้ชมที่เป็นลูกจ้างในโรงงานจะเลือกดูจากช่องมากกว่า ที่จะเน้นหรือระบุผู้จัดว่าใครทำ จะชมได้ทุกเรื่องในช่องนั้น ๆ ที่มีให้ชม และเหตุผลที่ผู้ชมบางคนเลือกดูจากช่อง เพราะปัญหาในการรับสัญญาณภาพไม่ชัด

กลุ่มแม่ค้าในตลาด

" ไม่ได้ดู ไม่รู้จักเขาหรอก ผู้จัดผู้ทำ ฟังเขาพูดเหมือนกันว่า คนนั้นเขาจัดละครเรื่องนี้เรื่องนี้ แต่ไม่ค่อยรู้จัก ก็ดูได้"

" ไม่ได้ดู ดูเนื้อเรื่องละคร ไม่เน้นผู้จัด ไม่เน้นว่าค่ายไหน ค่ายไหนก็ได้"

" ชอบดูของเอ็กแซ็กท์ เขาทำละครดี กันตนาก็ทำดีนะ "

" ชอบกันตนามาก จะดู จะไม่พลาดของกันตนา เรามีละครหลาย ๆ แนวมาให้ดู "

" จะชอบดูของช่อง 3 เดี่ยวนี้ทำละครดี ไม่ค่อยยึดเท่าไร ไม่เหมือนช่อง 7 บางเรื่องชอบยึด "

ผู้ชมกลุ่มที่เป็นแม่ค้าส่วนใหญ่ จะติดตามละครโดยไม่เน้นหรือสนใจว่าเป็นผู้จัดรายใด ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับผู้ชมในกลุ่มลูกจ้างในโรงงาน และบางคนก็ไม่รู้ว่าใครเป็นผู้จัด แต่ผู้ชมบางคนจะชอบติดตามชมละครของกันตนาและเอ็กแซ็กท์

กลุ่มแม่บ้าน พนักงานระดับเสมียน

" อย่างเจ้ไก่ ว่าจะเปิดตัวดาราทริโอหรือเอาโครมาแสดง ที่ก็จะจัดเปิดเลย เพราะชอบมาก เชื่อฝีมือในการจัดละครของเขา การวางตัวดาราก็เหมาะสม นอกจากนั้นก็ชอบของมยุรฉัตร แล้วก็ของก้อย ทาริกา 3 คนนี่นะฝีมือ ส่วนช่อง 7 กันตนา ดาราวิดีโอทำก็ถือว่าใช้ได้ แต่ว่าไม่ถือว่าดีมาก ที่ยกให้ช่อง 3 มากกว่า เชื่อฝีมือเขา "

" ก็ค่อนข้างให้ความชื่นชมกับเขา เจ้ไก่ วรายุทธ เพราะเขาเก่ง ค่อนข้างเก็บรายละเอียด และที่สำคัญไม่เียนแอ็ค คืออย่างของกันตนา ดาราวิดีโอจะเียนแอ็ค ช่อง 3 ที่ชื่นชมเขาเพราะละเอียดในการทำงาน กระชับไม่เียนแอ็ค ไม่ว่าจะทำอะไรละครแนวทันสมัยหรือแนวที่เรียด เขาจะค่อนข้างละเอียด ในเรื่องเครื่องแต่งกายของตัวแสดง "

" ผู้จัดที่ก็ดูเหมือนกัน ที่ก็ชอบหลายคน อย่างวรายุทธที่ก็ดูอย่างที่เขายก อย่างพิศาลนี่ก็เป็นละครชีวิต ที่อยากให้ผู้จัดทุกคนเปลี่ยนแนวในการทำละครบ้าง อย่างคนนี่เคยทำละครบู๊ก็เปลี่ยนมาแนวรักบ้าง เมื่อดูก็จะได้หลากหลาย แต่ดาราวิดีโอที่ว่าเมื่อก่อนเขายืด เขาเียนแอ็คก็จริง แต่เดี๋ยวนี้ที่วางก็พัฒนาให้ทันสมัยขึ้น เทคนิคการตัดต่อก็ดูดีขึ้น เป็นธรรมชาติมากขึ้น อย่างเอ็กแซ็กท์ก็ละครวัยรุ่นที่ก็ติดตาม แต่คือทุกอย่างผู้จัดควรจะเปลี่ยนแนวกันบ้าง ไม่อยากให้ทำแนวจำเจ "

" ค่ายที่ชอบก็จะเป็นกันตนา เอ็กแซ็กท์ ของไก่ วรายุทธก็ชอบ อย่างดาราวิดีโอก็จะชอบแนวจักร ๆ วงศ์ ๆ สมัยก่อนตอนเด็ก ๆ แต่ตอนนี้โตแล้วก็จะไม่ค่อยชอบแล้ว ส่วนค่ายที่ชอบมากที่สุด ก็ชอบกันตนา เพราะที่ก็จะชอบละครช่อง 7 ที่ก็จะดูแบบช่วงแรก ๆ ถ้ายืดเียนแอ็คมาก ๆ ก็จะเลิกดู "

" ไฮโซ ผู้จัดนี้ห่างไกลมาก ไม่ค่อยรู้เลย ดูแต่เนื้อเรื่อง เบื้องหลังของผู้จัดไม่รู้ว่าใครทำเรื่องไหน ไม่ค่อยสนใจ และไม่คอยเน้นผู้จัด "

" ชอบกันตนาเวลาทำละครผี ชอบไก่ วรายุทธ เพราะละครของเขามักจะมีหมีว ลลิตา เล่น อย่างเอ็กแซ็กท์ก็ดูแค่ทอฝันกับมาวิน "

“ ขอบคูลองกันตนา ขอบเอาละครแบบสะท้อนสังคม ละครชีวิตมาทำ ละครแบบชาวบ้าน ๆ จาก อะไรเขาก็ทำดี สมจริง ของ 3 นี้ไม่ค่อยได้ดู แต่ก็ชอบคนจัดอย่างไ้ วรายุทธ เพราะทันสมัย ”

สำหรับผู้ชมกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีการติดตามและยอมรับผลงานของผู้จัดที่ตนชื่นชอบ และรู้จักผู้จัดที่หลากหลาย ส่วนใหญ่จะชื่นชอบการจัดละครของผู้จัดวรายุทธมากที่สุด เนื่องจากมีความละเอียดและประณีตในการทำ รองลงมาคือ กันตนาเนื่องจากชอบดูละครแบบสะท้อนชีวิตที่กันตนาทำ และละครของเอ็กแซ็กท์ และมีผู้ชม (ผู้ชาย) อยู่เพียงรายเดียวเท่านั้นที่จะไม่ทราบหรือสนใจ หรือติดตามว่าใครเป็นผู้จัด ดังนั้น ผู้จัดจึงเป็นเกณฑ์ที่สำคัญประการหนึ่งเช่นกันในการเลือกชมละครโทรทัศน์ของผู้ชมกลุ่มนี้

สรุป ตัวปวงซี่เรื่อง “การยอมรับในผลงานที่ผ่านมาของผู้ชม” มีเกณฑ์ที่นำไปใช้วัดได้จาก

1. การให้ความสำคัญต่อผู้จัดละคร มาก /ปานกลาง /น้อย
2. ความสม่ำเสมอในการติดตาม

ตารางที่ 6.1 แสดงสรุปเกณฑ์ “ความคิดเห็นของผู้ชม”

ตัวปวงซี่	กลุ่มนักเรียน	กลุ่มลูกจ้าง	กลุ่มแม่ค้า	กลุ่มแม่บ้าน / พนักงาน
เนื้อหาของละคร	สนุกสนาน,ตลก,รัก	รัก,ลยของขวัญ,แนวชีวิต	ชีวิต,ตลก,ที่เรียด/ย้อนยุค	แนวที่เรียดชีวิต,สนุกสนาน
กระบวนการผลิตเน้นความสำคัญด้าน	ดารา,ฉาก,เพลง	ดารา,ฉาก,สถานที่	ดารา	ให้ความสำคัญทุกด้าน
คุณภาพของละคร	เนื้อหาเดิมเทคนิคดีขึ้น	เนื้อหาเดิมเทคนิคดีขึ้น	เนื้อหาเดิมเทคนิคดีขึ้น	เนื้อหาเดิมเทคนิคดีขึ้น
การยอมรับผลงานของผู้จัด	เอ็กแซ็กท์, วรายุทธ	ใช้ ๕ องเป็นเกณฑ์สำคัญ	ไม่เน้นผู้จัด	วรายุทธ,กันตนา

สิ่งที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์

ในการชมละครโทรทัศน์นั้น นอกจากผู้ชมจะได้รับความบันเทิงจากการติดตามชมในสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหา ตัวตลกที่แสดง เพลงประกอบ ฉากหรือผู้จัดละครแล้ว ยังได้รับข้อคิดต่างๆจากการชมละครโทรทัศน์เรื่องนั้น ๆ อีกด้วย ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาจากการเป็นผู้ที่ชมละครโทรทัศน์ 5 เรื่องจาก 10 เรื่องที่นำมาศึกษา สิ่งที่ผู้ชมละครทั้ง 4 กลุ่ม ได้รับจากละครโทรทัศน์เรื่องต่าง ๆ มีดังนี้ คือ

ละครทองผืนกับมาวิน

“ให้ชีวิตครอบครัว ให้ความอบอุ่น ก็คือ ต้องมีความอบอุ่นกัน พ่อแม่ต้องให้ความอบอุ่นแก่ลูก ต้องมีเวลาให้กัน ให้คำปรึกษา เข้าใจลูก ถ้าไม่เข้าใจก็จะเกิดปัญหาครอบครัว” (นักเรียน)

“เป็นเรื่องราวระหว่างพ่อกับลูก พ่อบังคับลูกให้ลูกเรียนตามใจตัวเอง ไม่ให้แสดงละคร จะให้เรียนตามที่พ่อต้องการ” (แม่ค้า)

“มันก็สะท้อนหลายอย่าง เรื่องครอบครัว เพื่อน โรงเรียน สังคม ความรัก มีเยอะ ตัวหลักก็พ่อลูก จะมีความกดดันมาจากหลายๆอย่าง” (ลูกจ้าง)

“ ก็จะได้ความรักของครอบครัว ที่ว่าพ่อรักลูก อยากจะให้ลูกเป็นอย่างที่ตัวเองต้องการ แต่ลูกก็อยากจะเป็นอย่างที่เขาอยากจะเป็น จะเห็นถึงความรักที่พ่อมือต่อลูก จะพยายามทำทุกอย่างเพื่อลูก ตอนหลังพ่อก็เข้าใจว่าลูกต้องการอยากจะเป็นอย่างที่เขาต้องการ ส่วนนางเอกเป็นเด็กสาวรุ่นใหม่ที่มีจิตใจดี เรื่องนี้ตัวละครก็ตีด้วย วางตัวได้เหมาะ เพลงก็เพราะ” (พนักงาน)

“ ตัวพ่อจะดูโหดเกินไป อยากให้พ่อเข้าใจลูกมากกว่านี้ เพราะว่าวัยรุ่นไม่เหมือนกับคนเก่า วัยรุ่นอยากจะมีชีวิตเป็นของตนเอง ” (แม่บ้าน)

ละครทองเนื้อเก้า

“ที่ดูจะชอบตัววันเฉลิม เป็นลูกที่ดี รักพ่อแม่ ก็วันเฉลิมที่เป็นทองเนื้อเก้า” (นักเรียน)

“ วันเฉลิมเป็นเด็กที่มีความกตัญญู เป็นเด็กดี แต่ตัวแม่ ล้ำของนี่ไม่ดี สอนให้คนรู้ว่าประพฤติปฏิบัติตัวแบบนี้ไม่ดี แต่วันเฉลิมถึงแม้ว่าจะมีแม่ไม่ดี เขาก็ยังรักแม่เขาอยู่ ” (แม่ค้า)

“ ทองเนื้อเก้า วันเฉลิมเป็นคนดี เป็นเด็กกตัญญู ตัวล้ำของไม่ดี กินเหล้าเมายา เรื่องนี้มันสอนคนได้ ” (แม่ค้า)

“ ทองเนื้อเก้าก็คือ ตัววันเฉลิม คือทองเนื้อแท้ ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนที่ไม่ดี อยู่ในสลัม ก็ไม่มีอะไรมาทำลายเขาได้ ไม่ว่าจะสังคมรอบข้างจะเป็นยังไง เขาก็วางตัวได้ดี ” (แม่บ้าน)

“ วันเฉลิมเป็นคนดี ทั้ง ๆ ที่แม่เขาไม่ดี ละครั้นเรื่องนี้มีทั้งดีและชั่ว ทำให้เราคิดว่าอะไรที่ดี ไม่ดี แล้วอะไรที่เราไม่ควรจะทำเป็นตัวอย่าง สรุปว่าความดีนั้นชนะทุกอย่าง ” (แม่บ้าน)

“ ทองเนื้อเก้า ตัวพระเอก คือ วันเฉลิม เป็นผู้ชายที่ดีมาก คนเราจะดีได้ด้วยตัวเอง เขาเป็นคนดีโดยเนื้อแท้ของเขา ” (พนักงาน)

นายชนมดัม

“ ก็สนุก มีเนื้อหาสอนให้คนรักชาติ และได้ดูเรื่องราวสมัยเก่าๆ ” (นักเรียน)

“ ดูไปก็ได้สาระที่ว่า ครั้งหนึ่งมีวีรบุรุษ คนไทยต่อมวยแก๊ง เคยชนะพม่าได้ถึง 10 คน คน ๆ เดียวนายก้อย่ง ทำให้เราภูมิใจไปด้วย ” (แม่ค้า)

“ ส่วนมากจะมีคติสอนใจเรื่องรักชาติ เรื่องศิลปะมวยไทย ” (ลูกจ้าง)

“ เรื่องแสดงให้เห็นว่า สมัยก่อนคนไทยรักชาติ มีความซื่อสัตย์ สามัคคี มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก็จะสามารถต่อต้านศัตรูได้ ” (พนักงาน)

คุณพ่อจอมซ่า

" มันสะท้อนภาพเรื่องของชีวิตครอบครัว พ่อแม่แยกกัน ลูกก็มาทำให้รักกันใหม่ได้"

(นักเรียน)

" ลูกได้รับความสนุก แต่ก็มีสาระเข้ามาปนด้วย ในเรื่องของลูกที่อยากให้พ่อแม่กลับมาคืนดีกัน" (แม่ค้า)

" เป็นละครครอบครัว ขอบนางเอก แก่นแก้ว เขาก็ก็สำคัญต่อพ่อแม่ เขาอยากให้พ่อแม่มาคืนดีกัน" (ลูกจ้าง)

" เป็นละครที่ทำให้เห็นว่า ครอบครัวที่มีพ่อแม่อยู่พร้อมหน้า ลูกก็จะมีความสุข ถึงแม้ว่าจะออกมาตลก สนุกสนาน แต่ก็ให้ข้อคิดกับเราด้วย " (พนักงาน)

" ครอบครัวมีความสำคัญต่อลูก มิฉะนั้นลูกจะเป็นเด็กมีปัญหา เป็นละครที่สนุกแต่ให้สาระด้วย " (พนักงาน)

รัตนโกสินทร์

" ก็ได้ในแง่ที่ว่าสมัยก่อน ทำให้เรานึกถึงว่าสมัยก่อนเป็นยังไง ได้รู้วิถีชีวิตของคนสมัยก่อนเราเป็นยังไง" (นักเรียน)

" เป็นละครเก่า โบราณ ได้เห็นวัฒนธรรมโบราณ การดำเนินชีวิตของคนไทยสมัยก่อน" (ลูกจ้าง)

" ได้ดูอุปนิสัยใจคอ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนสมัยนั้น แม้ว่าตัว "พ่อพิก" จะไม่ได้เป็นคนไทยแท้ มีเชื้อสายจีน แต่ก็มีความรักชาติ มีความซื่อสัตย์ " (พนักงาน)

" ได้เห็นความรัก ความซื่อสัตย์ของผู้ชายสมัยก่อนที่มีต่อภรรยา เห็นการดำรงชีวิตของคนในสมัยนั้น " (แม่ค้า)

สัมภาษณ์หัวใจ

" เป็นชีวิตครอบครัว ไม่ถ่ายที่ภาคใต้ มีการเก็บรังนกนางแอ่น ตัวพระเอกกับแฟนของนางเอกนิสัยมันต่างกัน พระเอกดูปากแล้ว แต่งตัวไม่ดี แต่เป็นคนจิตใจดี อีกคนที่หล่อ แต่จิตใจทราม ละครก็ยังงั้นแหละมีตัวร้าย ตัวดี" (ลูกจ้าง)

" เป็นละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอนุรักษ์ธรรมชาติ ในเรื่องการเก็บรังนกนางแอ่น (นักเรียน)

" ได้แง่คิดในความเป็นลูกผู้ชายของพระเอกที่ทำให้เกียรติผู้หญิง ไม่ล่วงเกินในระหว่างที่อยู่ด้วยกัน " (พนักงาน)

" ได้เห็นว่า สามีของนางเอก หน้าตาดี รูปลักษณ์ภายนอกดี แต่จิตใจชั่ว สังขมาเมียตัวเอง ส่วนพระเอกภายนอกไม่น่าเชื่อถือ เป็นคนโหด มองแล้วเหมือนใจดี แต่ว่าข้างในดี เนื้อแท้แล้วเขาดี จิตใจดี สอนให้มองคนให้มองถึงจิตใจ อย่าดูแค่เนื้อแท้ภายนอก " (แม่บ้าน)

นางละคร

" ก็เป็นละครชีวิต ดูแล้วรู้สึกนางเอกมีความอดทน ผู้ชีวิต กตัญญู ดูเล่นองกับครอบครัว" (นักเรียน)

" เป็นความรักที่แม่มีต่อลูก ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่แม่แท้ ๆ ของตนเอง ความอดทนของนางเอก ทำให้ชีวิตมีความสุขที่สุดในที่สุด " (พนักงาน)

" เป็นละครชีวิตที่ให้เห็นถึงความอดทน ผู้ชีวิตของนางเอก ความรัก ความเสียสละของแม่ที่มีต่อลูก " (ลูกจ้าง)

หัตถ์ดาว นุชชา

" ก็สนุกดี ไม่ค่อยได้คิดอะไร" (นักเรียน)

" ทัดดาวเป็นผู้หญิงที่มีความกดดัน ในเรื่องแม่ให้แต่งงานกับคนแก่ มันก็เป็นหลักหนีอย่างหนึ่งที่ไม่ชอบ หนีกับชีวิตตรงนั้น หนีจากความกดดันในสิ่งที่ไม่อยากทำ และไปตามหาสมบัติ" (ลูกจ้าง)

" ถึงแม้ว่าจะน่าเน่า แต่ว่าก็น่าจะได้ในเรื่องความรักของแม่ที่มีต่อลูก และพยายามทำทุกอย่างเพื่อลูก แม้ว่าจะทำไปในทางที่ไม่ถูกต้องควรเท่าไร อย่างพระเอกกับนางเอก สุดท้ายก็ลงท้ายด้วยความเข้าใจกัน แม้แต่มีเรื่องอะไรระหองระแหงกัน ก็สามารถเข้าใจกันได้ ผ่านอุปสรรคทั้งหลายทั้งปวงมาด้วยดี " (พนักงาน)

" เป็นเรื่องที่น่างอกไปตามหาสมบัติ ซึ่งก็เจออุปสรรคมากมายกว่าจะได้พบ คิดว่าได้ในเรื่องของความอดทน จึงจะพบกับความสำเร็จได้ " (แม่ค้า)

ทราฮิติเพิลิง

" นางเอกก็ดูเหมือนหยิ่งนะ แต่หยิ่งแบบว่าไม่อยากจะหยิ่ง มีการแก้แค้น มันมีความกดดันด้วย..." (ลูกจ้าง)

" เป็นเรื่องของความแค้น การแก้แค้นทำให้ในที่สุดนางเอกไม่ได้อะไรเลย " (นักเรียน)

" เป็นละครที่มีความแค้นของแม่ แล้วกดดันไปถึงลูก ทำให้ลูกต้องกลับมาแก้แค้น มาเอาชนะ ทำให้น้องสาวตัวเองตาย และตัวเองก็ไม่สมหวังด้วย " (แม่บ้าน)

" การแก้แค้นไม่ได้ทำให้คนมีความสุข น่าจะอภัยให้กันมากกว่า "

เรือนมสุธา

" ไม่ค่อยได้ดู เป็นละครที่ซับซ้อน ปัจจุบันกับอดีต เกิดชาตินั้นชาตินี้ นกยูงเป็นคนสมัยก่อน เรื่องนี้ถ้าไม่ตั้งใจดูก็ไม่เข้าใจ" (ลูกจ้าง)

" ได้ข้อคิด คือเรื่องคำมั่นสัญญาของนางเอกที่มีต่อพระเอก เป็นสัญญาที่ข้ามชาติเลย ก็ว่าได้ ไม่ว่าจะกี่ชาติก็ภพ ถึงจะตายไปแล้วก็จะกลับมาทำตามคำมั่นสัญญา " (แม่บ้าน)

" สื่อให้เห็นถึงความรักชาติ บ้านเมืองของตระกูลนางเอก บ้านเมืองจะอยู่ได้เพราะความร่วมมือกันและความสามัคคี " (พนักงาน)

สิ่งที่ผู้ชมได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ทั้ง 10 เรื่องดังกล่าว พบว่า ละครที่มีเรื่องราวของครอบครัวระหว่างพ่อ แม่ ลูก เช่น "ทอฝันกับมาวิน" "คุณพ่อจอมซ่า" ผู้ชมจะมองว่าเป็นละครที่มีเนื้อหาดี ให้คิด มีข้อคิดที่น่าสนใจต่อการดำเนินชีวิตของครอบครัว มากกว่าละครที่มีเรื่องราวระหว่างครอบครัวสามี ภรรยา ซึ่งผู้ชมมักจะมองว่า "น้ำเน่า" ส่วนละครเก่า ๆ แนวที่เรียด ที่มีเรื่องราวอิงประวัติศาสตร์นั้น ดังเช่น นายขนมต้ม รัตนโกสินทร์ และเรือนมยุรา ผู้ชมมักจะได้รับอุดมการณ์ชาตินิยมและมิติทางการเมือง ในเรื่องของความรักชาติ ความสามัคคี ความเสียสละ สอดคล้องกับ "การศึกษาแบบแผนการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย" ของอุทุมพร เลื่องลือเจริญกิจ พบว่า ความคิดเห็นต่อการชมละครแนวประวัติศาสตร์นั้น ผู้ชมนั้นได้รับค่านิยมเกี่ยวกับความรักชาติ ซึ่งเป็นไปในรูปของความสามัคคีของคนในชาติ การสู้รบ สงครามและการเสียสละเลือดเนื้อของบรรพบุรุษ (อุทุมพร เลื่องลือเจริญกิจ , 2540 : 143) ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของละครประเภทนี้อยู่

เนื่องจากละครโทรทัศน์ที่นำมาเป็นประเด็นในการสนทนาในการวิจัยนั้น เป็นละครเก่าที่ออกอากาศมานานพอสมควร ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถจำรายละเอียดของละครได้มากนัก ข้อมูลในบางส่วนจึงไม่สมบูรณ์

นอกจากความบันเทิง ความสนุกสนาน เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ จะเป็นเหตุผลของการดูละครโทรทัศน์ของคนส่วนใหญ่ แต่เมื่อได้วิเคราะห์ให้ชัดเจนแล้ว ละครโทรทัศน์เป็นเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในโลกแห่งสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่กลั่นมายาคติ (Myth) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะขาดไม่ได้สำหรับโลกแห่งความเป็นจริงของมนุษย์เรา

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า โลกแห่งความเป็นจริงจะขาดมายาคติเสียมิได้ เนื่องจากมายาคติได้ทำหน้าที่เป็นประจักษ์ของครุฑพิธีที่กษัตริย์โลกแห่งความเป็นจริงเอาไว้ในหลาย ๆ ทาง

โดยแบ่งหน้าที่เป็น 2 ระดับคือ หน้าที่ต่อปัจเจกบุคคล และหน้าที่ต่อสังคมโดยรวม (กาญจนา แก้วเทพ , 2536 : 23)

จากหน้าที่ทั้ง 2 ระดับดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาว่า ในการขมละครโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้รับสิ่งเหล่านี้จากการขมละครโทรทัศน์อย่างไร

เกณฑ์ที่ 10 หน้าที่ของละครต่อปัจเจกบุคคล

10.1 ละครโทรทัศน์ช่วยตอบสนองความต้องการหลายอย่างในชีวิตของปัจเจกชน ที่ไม่มีหนทางจะบรรลุได้ในโลกแห่งความจริง ให้สามารถทะลุเป้าหมายได้ในโลกแห่งความฝัน เนื่องจาก "ชีวิตที่กำลังเป็น" และ "ชีวิตที่อยากเป็น" ของคนเรานั้นมักจะมีช่องว่างที่ห่างกันอยู่เสมอ เช่น ในละครโทรทัศน์ตัวละครพระเอก-นางเอกมีชีวิตที่ร่ำรวย สุขสบาย เป็นสาวสวยหนุ่มหล่อ แต่ในชีวิตจริงของคนเราไม่ได้เป็นอย่างในละคร เมื่อดูละครเราก็จินตนาการว่าเราเป็นอย่างนั้น เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างหลายคนแสดงความคิดเห็นว่าละครโทรทัศน์สามารถตอบสนองความต้องการเหล่านี้ได้

" เคย เคยคิดเข้าข้างตัวเองตลอดว่าอยากจะเป็นนางเอก อยากสวย อยากรวย " (นักเขียน)

" ละครก็สามารถทดแทนได้ ดูละครบางเรื่องก็หลุดไปเลย ล่องลอยไปตาม มัน in " (นักเขียน)

" ก็เคยคิดอยากรวย อยากมีอย่างเขา แต่งตัวสวย ๆ ได้ไปเที่ยวตรงนั้น ตรงนี้ " (ลูกจ้าง)

" ผมดูแล้ว ผมก็คิดอย่างนั้น ว่าเป็นพระเอก อย่างทัดดาว บุษยา ดูแล้ว in ว่าเราเป็นพระเอก มีความรู้สึกว่าได้ใกล้ชิดองกบ (สุวนันท์) " (ลูกจ้าง)

" ถ้าเป็นละครไปถ่ายที่ต่างประเทศ ก็ได้ดูวิว ก็ชอบ ก็คิดว่าเราได้ไปเห็น เราได้ไปเปิดดู เปิดตา ว่าประเทศนี้มีอย่างนั้นะ " (แม่ค้า)

“ เคยคิดอยากไปเมืองนอกบ้าง เมื่อเห็นละครที่ไปถ่ายเมืองนอก แต่ก็คิดว่าเที่ยวเมืองไทยให้ทั่วก่อนเถอะ ” (ลูกจ้าง)

“ ป้าดูไป ก็คิดเอาตัวเราไปใส่เรา แต่เราก็เป็นไปไม่ได้ มาคิดอีกที เขาแสดงให้เราดูแป๊บเดียวเท่านั้น ก็ดูคล้ายเครียดไป ดูเพื่อความเพลิดเพลินไปเท่านั้น ” (แม่ค้า)

“ เห็นว่าพระเอก นางเอกอยู่บ้านหลังใหญ่ มีบ้านสวย ก็คิดว่า ทำไม เมื่อไหร่เราจะได้ไปอยู่บ้าง ” (พนักงาน)

“ คิดว่าดูแล้วเราเป็นนางเอก หรือเราชอบพระเอกคนนี้ เขาก็คิดว่าเราเป็นนางเอก ” (พนักงาน)

ผู้ชมทุกกลุ่มมีความคิดเห็นว่า การชมละครทำให้ผู้ชมได้จินตนาการไปตามเรื่องราวในละคร แม้ว่าจะไม่ใช่ความจริง แต่ก็ทำให้ผู้ชมมีความสุขในโลกของละครได้ชั่วคราว

10.2 การแก้ไขความขัดแย้ง ที่ไม่อาจจะแก้ไขได้ในโลกแห่งความจริง ให้สามารถแก้ไขได้ในโลกแห่งจินตนาการ ในชีวิตจริงนั้นมีอุปสรรค ไม่ราบรื่น แต่ชีวิตในละครนั้นสามารถจัดการกับความขัดแย้ง จนมีชีวิตที่มีความสุข สมหวัง happy ending ละครโทรทัศน์จึงช่วยบรรเทาความขัดแย้งให้ทุเลาเบาบางได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ละครโทรทัศน์สามารถช่วยแก้ไขความขัดแย้งนี้ได้ชั่วขณะหนึ่ง แต่ในชีวิตจริงก็ต้องดำเนินต่อไป

“ ก็ได้นะ แต่ในเรื่องจริงมันเป็นไปไม่ได้ ก็ทำให้ผ่อนคลายความเครียดได้ ” (ลูกจ้าง)

“ ละครบางเรื่องมันอาจจะตรงกับเราพอดี แล้วเราก็หาเนื้อหาในละครมาแก้ ” (นักเรียน)

“ มันก็จะมีบ้างเป็นช่วงอารมณ์ที่ได้ดูแล้ว ตอนนี้นมันตรงกับชีวิตเรา มันก็อาจจะได้บ้าง ไม่ได้บ้าง มันแล้วแต่อารมณ์ แล้วแต่ความคิดตอนที่เรานั่งดู ” (แม่ค้า)

" ที่ว่าเป็นเฉพาะบางเรื่อง บางเรื่องที่ตรงกับชีวิตหรือปัญหาของเรา เขาก็จะก็คิดว่าเราน่าจะแก้ไขได้เหมือนในละคร ก็ลืมความทุกข์ไปได้บ้าง " (พนักงาน)

" ละครที่จบแบบสมหวัง คนดูจะชอบมากกว่า เพราะก็อยากให้ชีวิตจริงเป็นอย่างในละครบ้าง " (พนักงาน)

10.3 ช่วยทำให้ปัญหาบางอย่างในชีวิตของคนเราได้ผ่อนคลายไปโดยปริยายจากการเห็นตัวอย่างในละคร ปัญหาบางอย่างของคนเราบางครั้งก็เกินขีดความสามารถที่จะแก้ไข แต่เมื่อได้เห็นปัญหาของคนอื่นในละครที่คล้ายคลึงหรือหนักหนาสาหัสกว่าเรา ทำให้เราเกิดความรู้สึกว่าปัญหาของเราได้ผ่อนคลายไปโดยปริยาย โดยที่ไม่ต้องแก้ไขอะไรเลย ในข้อนี้กลุ่มตัวอย่างทุกคนเห็นด้วยกับประเด็นนี้

" ขนาดในละคร บทหนักขนาดนั้น เออ! ปัญหาของเราเป็นแบบนี้ เขายังแก้ได้ ของเรานิดหน่อยเอง เขาก็ต้องแก้ได้ ทำไมต้องท้อ " (นักเรียน)

" ดูแล้วมันทำให้หายเครียด เออ! ช่วงมันแฉะนะ คนอื่นนี่เขายังกว่าเราก็มีเยอะแยะ แต่เรามีแค่นี้เขาก็ถืออยู่แล้ว ก็อย่าไปคิดอะไรมากมาย " (แม่ค้า)

" อย่าง"นางละคร" นางเอกเป็นคนสู้ชีวิต เป็นคนที่เรียนด้วยทำงานด้วย คล้าย ๆ ว่าเป็นหัวหน้าครอบครัวเลย เขาก็สามารถยืนอยู่ได้ เขายังทำได้ เขานหนักกว่าเรา เขายังแก้ได้ " (นักเรียน)

" ผ่อนคลาย แล้วก็มีส่วนว่าในละครเขาเป็นอย่างนี้ เราจะไปกลัวอะไรกับชีวิตแบบนั้น" (พนักงาน)

" คิดว่าได้บ้างนะ ว่ายังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีปัญหาหนักกว่าเรา เขายังทนอยู่ได้เลย แล้วทำไมเราเจอปัญหาแค่นิดหน่อย ทำไมเราทนไม่ได้ ละครก็มีส่วนช่วยได้แม้จะไม่ทั้งหมดก็ตาม " (พนักงาน)

" ช่วยได้มากเลยคะ เพราะว่าต่อสู มีกำลังใจ เห็นตัวละครเขาฟันฝ่าอุปสรรคไปได้ อย่างบางที่บางครั้งเราล้มเหลว แล้ว ทำไมตัวละครเขาผ่านช่วงนั้นไปได้ เขาก็เอาหลาย ๆ เรื่องมา ผสมกลมกลืน มันก็ดี ให้ข้อคิดแก่เรา ว่าเราจะดำเนินชีวิตต่อไปยังไง " (พนักงาน)

" ก็มาประยุกต์ใช้ได้ หรือเอามาผ่อนคลายในชีวิตของเรา ดูละครก็กลับมาขียนมอง ตัวเอง ก็มีส่วนมาก " (ลูกจ้าง)

" ละครก็ช่วยได้บางเรื่อง แต่บางเรื่องยิ่งดูก็ยิ่งเครียด ดูแล้วบางเรื่องที่เดียวกัน ใส่อารมณ์ มันดูแล้วทำให้เราเครียดไปอีก คือถ้าเราอินกับมัน เขาก็เครียด ถ้าเราดูแล้วมองในมุมกลับ คือเวลาเขาทะเลาะกัน ร้องไห้ ดูแล้วน่าเกลียด แล้วอย่าทำในชีวิตของเรา มันก็ดี " (พนักงาน)

กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นว่าละครสามารถทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุด ช่วยให้ชีวิตได้ ผ่อนคลายในสิ่งต่างๆ จากการเห็นตัวอย่างในละครโทรทัศน์

สรุป เกณฑ์เรื่อง "หน้าที่ของละครต่อปัจเจกบุคคล" สามารถวัดได้จาก

1. ผู้ชมแต่ละปัจเจกบุคคล ได้รับสิ่งเหล่านี้จากการชมละครโทรทัศน์ มาก / ปานกลาง / น้อย อย่งไร

ตารางที่ 6.2 แสดงสรุปเกณฑ์ หน้าที่ของละครต่อปัจเจกบุคคล

ตัวป่งชี้	กลุ่มนักเรียน	กลุ่มลูกจ้าง	กลุ่มแม่ค้า	กลุ่มแม่บ้าน/พนักงาน
ตอบสนองของความต้องการที่ไม่บรรลุนในโลกแห่งความจริง	ละครช่วยตอบสนองได้	ละครช่วยตอบสนองได้	ละครช่วยตอบสนองได้	ละครช่วยตอบสนองได้
แก้ไขความขัดแย้งได้ในโลกจินตนาการ	ช่วยแก้ไขได้บางเรื่อง	ในเรื่องจริงแก้ไขไม่ได้	แก้ไขได้ในบางเรื่องที่ตรงกับเรา	แก้ไขได้ในบางเรื่องที่ตรงกับเรา
ผ่อนคลายปัญหาจากตัวอย่างในละคร	ช่วยผ่อนคลายได้	ช่วยผ่อนคลายได้	ทำให้หายเครียด	ช่วยผ่อนคลายได้มาก

เกณฑ์ที่ 11 หน้าที่ของละครต่อสังคม

11.1 มายาคติในละครช่วยทำหน้าที่ยึดส่วนเสี้ยวหนึ่งของสังคมที่แตก ร้าวออกจากกันให้เข้ามาติดรวมกันเป็นหนึ่งอยู่ได้ ความแตกร้างในละครโทรทัศน์ก็เป็นอัน หนึ่งอันเดียวกันกับความแตกร้างที่มีอยู่ในชีวิตจริง เช่น การให้ความรัก การให้อภัย ไม่โกรธแค้น เช่น ความสำนึกผิดของ"ทราย" ในทรายสีเพลิง , ช่องว่างระหว่าง "พ่อกับลูก " ในทอฝันกับมาวิน , การกลับมาคืนดีกันของพ่อกับแม่ของแดนแก้ว ในคุณพ่อจอมซ่า เป็นต้น ละครโทรทัศน์ช่วยทำ ให้คนลืมเลือนความร้าวฉานในโลกแห่งความเป็นจริงได้ชั่วคราวช่วยยาม ในชื่อนี้กลุ่มตัวอย่างมี ความคิดเห็นที่หลากหลาย บางคนคิดว่าการดูละครโทรทัศน์ไม่สามารถช่วยประสานรอยร้าวใน ชีวิตจริงของคนเราได้

" ละครช่วยให้เราคิดได้ ว่าคนเราไม่ควรจะแค้นกัน " (นักเรียน)

" ละครก็ช่วยความเครียด ถ้าช่วยให้ประสานรอยร้าว เราจะทำตามหรือเปล่านั้นไม่รู้ ละครมันมีคติเตือนใจ ที่เขาเล่นให้ดู เราก็ดูแล้วคิดเอาเอง " (แม่ค้า)

" มันอยู่ที่มุมมองของแต่ละคน บางครั้งคนเราก็ให้อภัยกันได้ บางทีเรากำลังเกลียดคน นี้อยู่ ก็ช่างมันเถอะ ก็ยกโทษให้อภัยมันไป " (แม่ค้า)

" ช่วยคลายเครียดมากกว่า ช่วยไม่ได้หรอกสังคม เราดูละครมันก็คือละคร ละครมัน เทียบไม่ได้กับชีวิตจริง ละครเขาดูไว้แก้เครียด อาจจะได้สาระบ้าง " (แม่ค้า)

" พุดง่าย ๆ ก็คือเอามาเปรียบเทียบกับชีวิต อย่างเหมือนในละคร ถ้าโกรธกันไปก็ไม่มี อะไรดี " (ลูกจ้าง)

" ละครช่วยให้เรารักกัน เพราะละครมักจะให้พระเอกกับนางเอกได้กัน ไม่อยากให้แตก แยกกัน " (ลูกจ้าง)

" ละครก็มีส่วน อย่างละครที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการแก้แค้น ในที่สุดก็ยังมีกาให้โทษ การให้โทษดีกว่าการแก้แค้นกัน การอยู่ด้วยกันน่าจะมีการให้โทษกันมากกว่าที่จะคิดแค้นกัน " (พนักงาน)

11.2 การอบรมสั่งสอนคำนิยมและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมให้กับผู้ชมโดยไม่รู้ตัว พื้นฐานที่สุดคือ ในเรื่องของการจำแนกแยกแยะความดี-ความชั่วออกจากกันให้ได้ และการเข้าข้างเอาใจช่วยตัวละครฝ่ายดีอยู่เสมอ ผู้ชมละครโทรทัศน์ทุกคนส่วนใหญ่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่าละครเกือบทุกเรื่องที่ได้ชมนั้นมีข้อคิดและคติเตือนใจสอดแทรกอยู่

" ละครส่วนใหญ่สอนให้คิด ตนที่ทำดีก็ได้ดี คนที่ไม่ทำดีผลสุดท้ายก็ไม่ดี เราก็มาคิดว่า คนเราน่าจะเป็นอย่างนั้นที่ดี " (แม่ค้า)

" ก็สอนในเรื่องกงกรรม กงเวเวียน ทำดีได้ดี มีข้อคิดที่ดี ดูแล้วก็กลับเอามาคิดเหมือนกัน " (แม่ค้า)

" เวลาดู ก็ลุ้นช่วยตัวละครที่ดี แต่สุดท้ายคนชั่วก็ต้องแพ้ไป " (นักเรียน)

" ละครก็เหมือนสอนสั่งธรรม ในเรื่องของการทำอะไรไว้ ผลสุดท้ายก็จะต้องได้รับผลอันนั้น ในละครมักจะแสดงให้เห็นผลอันนั้น คนก็จะดูแล้วไม่กล้าทำ " (พนักงาน)

" มีละครหลายเรื่องที่สอนเรา อย่าง "ทศดาว นุชยา" ก็ทำให้เรารู้ว่า ยิ่งใจความดีก็ต้องเอาชนะความชั่ว " (พนักงาน)

" ละครประเภทที่ดี ๆ เมื่อเราดูแล้ว เราก็จะได้ตัวอย่างที่ดี ๆ " (ลูกจ้าง)

11.3 ละครโทรทัศน์สร้างมายาคติในเรื่องจุดกำเนิดพรหมแดนของเส้นขอบฟ้าแห่งการรับรู้ความเป็นไปได้ของคนในสังคม หรือละครนั้นตีกรอบการรับรู้ความเป็นไปได้ของคนเรา จากภาพที่เห็น บทสนทนาที่เราได้ยินในละคร เช่น เวลาดูละครมากๆ ผู้หญิงหรือนางเอกในละครก็ยังเป็นแม่บ้าน พยาบาล ครู เลขาฯ มากกว่าประกอบอาชีพอย่างอื่น ซึ่งเมื่อดูก็จะรู้สึกว่าได้แล้ว สมควรแล้ว

" นางเอกส่วนมากจะดี เรียบร้อย เก่ง ดีทุกอย่าง ทำงานเป็นสาวออฟฟิศ อย่างบางเรื่อง เช่น ตะวันทองแดง ปีกเสี้ยว นางเอกจะออกหัว ๆ หน่อย " (ลูกจ้าง)

" กิติไปหมดนะนางเอก เก่ง นางเอกไม่ดีหายาก บางเรื่องกิติบ้าง ไม่ดีบ้าง " (นักเรียน)

" อยากให้ละครยกระดับของตัวนางเอกขึ้นมา ไม่ใช่ขอมเราทุกอย่าง " (ลูกจ้าง)

" มันต้องให้ทัดเทียมกับคนปัจจุบันได้ เพราะว่าผู้หญิง ผู้ชาย ความสามารถเท่าเทียมกัน ไม่อยากให้ผู้หญิงอ่อนแอ " (แม่ค้า)

" นางเอกก็ต้องดี เรียบร้อย ตัวอิจจาก็ต้องร้าย ๆ สวย พุดจาเก่ง ปากคอจัดจ้าน ส่วนใหญ่จะเป็นอย่างนี้ทุกเรื่อง " (พนักงาน)

" นางเอกนิยมเกินไปก็ไม่ดี บางทีอะไรจะขอมขนาดนั้น ควรจะปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยดีกว่า " (พนักงาน)

" คือเราขอรางวัลแคเรตเตอร์ก็จะจบไปเลยว่านางเอกจะต้องดี พระเอกจะต้องดี คือผูกขาดแคเรตเตอร์ให้กับตัวละคร " (แม่ค้า)

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์มีกรอบการรับรู้ในการดูละครที่กว้างไกลออกไป ไม่ยึดติดกับสิ่งเก่า ๆ ที่มีอยู่ในละคร เพราะยุคสมัยได้เปลี่ยนแปลงไป ละครโทรทัศน์ควรจะมีการปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องราวหรือบทสนทนาให้มีความเป็นไปได้อย่างขึ้น

11.4 การตอบสนองความรู้สึกโหยหาสิ่งที่เคยมีแล้วสูญหายไป ซึ่งละครย้อนยุคหรือละครที่เรียกนั้นจะช่วยตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้เป็นอย่างดี นั่นคือ เป็นการหวนระลึกถึงอดีตที่ไม่มีวันย้อนกลับมา ผู้ชมละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่อยากจะกลับไปมีชีวิตอย่างที่เคยเป็นในอดีต หรือคนที่ไม่เคยได้เห็น ก็สามารถที่จะเห็นได้จากการดูละคร

“ คุณแล้วก็คิดว่าสมัยก่อนมันดีกว่าสมัยนี้นะ คุณแล้วก็อยากจะมีชีวิตกลับไปอยู่ในสมัยก่อน ” (แม่ค้า)

“ อย่างดูจากในสมัยก่อน ก็นึกว่า เต๋ยวี่ บ้านริมน้ำ ริมคลองมันไม่มีแล้ว มันไม่เหมือนเมื่อก่อน บ้านริมคลองมันก็ทำให้จิตใจสงบเยือกเย็นไปได้ แม้แต่ชีวิตคน สังคมทุกวันนี้มันเห็นแก่ตัว ต่างคนก็ต่างหากิน ความที่มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ก็ลดน้อยถอยลงไป ชีวิตคนสมัยก่อนไม่ต้องรับแรง เย็น ๆ สบาย ๆ เข้าก็เก็บผัก หาปลาไป ” (แม่ค้า)

“ คุณแล้วรู้สึกอยากเป็นคนสมัยก่อน ได้รู้เรื่องราวในอดีต ” (นักเรียน)

“ ขอบธรรมชาติสมัยก่อน กินง่ายอยู่ง่าย ไม่ต้องเรื่องมาก คุณแล้วได้บรรยากาศเก่าๆที่ปัจจุบันหาไม่ได้แล้ว ” (ลูกจ้าง)

“ คุณแล้วนึกถึงลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสมัยก่อน คุณแล้วสบาย ๆ ไม่ต้องดิ้นรนมาก มีชีวิตที่เรียบง่าย แต่ปัจจุบันมันเป็นไปไม่ได้แล้ว ” (พนักงาน)

“ ที่คิดว่าดี ละครที่ย้อนยุค ก็มีอิทธิพลต่อเด็กสมัยใหม่ด้วย การดูจะทำให้เด็กได้อบรมจิตใจไปด้วย ได้คิดไปด้วย ” (พนักงาน)

“ เวลาดูละครเก่า ๆ ก็รู้สึกสบายใจดี รู้สึกอบอุ่นดี เหมือนได้อยู่สมัยเด็ก ๆ สมัยบรรพบุรุษของเรา สมัยนั้นเขาอยู่กันแบบนั้นนะ ได้เห็นชีวิตของคนสมัยก่อน เราก็นึกย้อนไปว่าเป็นอย่างไร สถานที่สมัยก่อน ต้นไม้ ธรรมชาติยังสวยงามขนาดไหน มาถึงยุคเราก็มาเปรียบเทียบกันว่าเสื่อมลงไปแค่ไหน ” (แม่บ้าน)

ความรู้สึกที่โหยหาอดีตที่ไม่มีวันกลับมา นั้น กลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะเป็นกลุ่มใดก็ตามสามารถระลึกถึงหรือเติมเต็มความรู้สึกนี้จากการชมละครโทรทัศน์ในแนวย้อนยุคหรือละครที่เรียกได้เป็นอย่างดี

สรุป เถนซ์เรื่อง “หน้าที่ของละครต่อสังคม” มีเกณฑ์ที่นำไปใช้วัดได้จาก

1. ผู้ชมมีความคิดเห็นว่า ละครโทรทัศน์มีหน้าที่ต่อสังคม มาก / ปานกลาง / น้อย

ตารางที่ 6.3 แสดงรูปเกณฑ์ "หน้าที่ของละครต่อสังคม"

ตัวปงที่	กลุ่มนักเรียน	กลุ่มลูกจ้าง	กลุ่มแม่ค้า	กลุ่มแม่บ้าน/พนักงาน
การประสาน รอยร้าวในสังคม	ละครช่วย ให้คิดได้	ละครช่วย ให้คิดได้	ละครช่วย ให้คิดได้	ละครมีส่วนช่วยได้
การอบรมสั่งสอน กฎเกณฑ์ ค่านิยมสังคม	ละครมีสิ่งนี้ สอดแทรกอยู่	ละครมีสิ่งนี้ สอดแทรกอยู่	ละครมีสิ่งนี้ สอดแทรกอยู่	ละครมีสิ่งนี้ สอดแทรกอยู่
การสร้างกรอบรับรู้ที่ ตายตัวในสังคมจาก ภาพของตัวละคร	นางเอกต้อง ดี เก่ง	นางเอกควร ถูกยกระดับ	นางเอกควร ทัดเทียมกับ พระเอก ไม่อ่อนแอ	ควรปรับเปลี่ยน ให้เข้ากับยุคสมัย
การตอบสนองของความ รู้สึกถึงที่สุญหายใน สังคม	ต้องการ	ต้องการ	ต้องการ	ต้องการ

อย่างไรก็ตาม ในการจัดสนทนากลุ่ม ผู้ที่เข้าร่วมสนทนา เช่น กลุ่มแม่ค้าในตลาด กลุ่มลูกจ้างในโรงงาน จะเป็นกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นค่อนข้างสั้น จึงทำให้ข้อมูลที่ได้ออกมานั้นค่อนข้างน้อยเกินไปและได้ข้อมูลที่ไม่มีลึกมากเท่าที่ควร

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย